

רמה I: משתמש בקלות ובהצלחה

בתפקודי ראייה במהלך פעילויות

המערכות ראייה.

על פי רוב, ילדים ברמה I יכולים להיות מאותגרים כאשר הם משתמשים בראייה בסביבות לא מוכרות או/עמוסות או/בפעילויות חדשות. אך אינם זקוקים באופן עקבי לאסטרטגיות מפצות או להתאמות.

הבחנות בין רמה I לרמה II

ההבדל בין רמות I ל-II הוא הצורך באסטרטגיות פיצוי שאותן יוזם בעצמו, לשם שימוש עצמאי ועקבי בתפקודי ראייה במהלך פעילויות המערכות ראייה. ילדים ברמה I יכולים להראות לכל היותר איחור מסוים, למשל בזיהוי חפצים חדשים או פנים לא מוכרות, או בחקירת סביבה שאינה מוכרת. ילדים ברמה II מבצעים כמעט את אותן פעילויות שילדים ברמה I מבצעים, אך באופן טיפוסי הם מראים שימוש באסטרטגיות פיצוי אותם יוזמים בעצמם, כגון הנעת הראש (לדוגמה בסיבובים) או התאמת מנח הראש בכדי לסייע לאיתור מטרה חזותית או בכדי לשפר איכות תנועת העיניים, מצמוץ עיניים או שימוש בהצבעה בכדי לחקור טוב יותר תמונה. במיוחד אם התמונה מורכבת מאוד (עם פרטים רבים, זוויות הסתכלות שונות, גדלים שונים, תנאי תאורה לא רגילים, חפצים בכיוונים שונים או חפיפה בין חפצים); התאמת המרחק של המטרה החזותית או של החפץ בכדי לשפר את מיקוד המבט או לייצב את המבט; הצבת מטרות חזותיות (למשל צעצועים או ציוד בית ספר) באזור מסוים בשדה הראייה בכדי לאפשר את הפעילות.

רמה II: משתמש בהצלחה בתפקודי

הראייה אך זקוק לאסטרטגיות פיצוי

שאותם יוזם בעצמו.

ילדים ברמה II זקוקים בעקביות לאסטרטגיות פיצוי אותן יוזמים בעצמם בכדי לבצע פעילויות המערכות ראייה. הם עשויים להימנע או למהר בעת ביצוע פעילויות מסוימות המצריכות מיומנויות ראייה. למרות זאת, קשיי הראייה שלהם אינם מגבילים או מגבילים קלות את עצמאותם בחיי היום-יום.

הבחנות בין רמה II לרמה III

ההבדל בין רמות II ל-III הינו הצורך בסיוע בהתאמת הסביבה כדי להשתמש באופן עקבי בתפקודי ראייה בפעילויות יום-יום. ילדים ברמה II מאמצים אסטרטגיות ספונטניות (כלומר אותן יוזמים בעצמם), המאפשרות להשתמש בראייה באופן תפקודי ברוב פעילויות המערכות ראייה. ילדים ברמה III זקוקים לסביבה מותאמת ו/או להתאמת הפעילות עבורם כדי להתייחס לפעילויות המערכות ראייה. בדרך כלל הם זקוקים לרקעים עם ניגודיות גבוהה (לדוג' דגם של לוח שחמט בצבעי; שחור ולבן, כחול וצהוב, אדום ולבן), התאמה מיטבית של גודל וניגודיות של המטרה החזותית, הפחתת עומס חזותי, התאמת מרחק המטרה החזותית, ו/או שולחן עם שיפוע (סטנדר), ו/או מערכות הגדלה ואמצעי ראייה טכנולוגיים אחרים.

רמה III: משתמש בתפקודי ראייה אך

זקוק למספר התאמות.

ילדים ברמה III זקוקים, בנוסף לאסטרטגיות פיצוי אותן יוזמים בעצמם, למספר התאמות בכדי להשתמש בעקביות בתפקודי הראייה ולבצע את רוב פעילויות היום יום המערכות ראייה. ההתאמות כוללות כל שינוי שנעשה

הבחנות בין רמה III לרמה IV

ההבדל בין רמות III ל-IV הינו שילדים ברמה III משתמשים בתפקודי ראייה באופן עקבי ובדרך כלל אינם זקוקים לאופנויות חושיות אחרות כדי לבצע פעילויות. ילדים ברמה IV, בנוסף להתאמות שכבר תוארו ברמה III, בדרך כלל נתרמים מאוד מהתאמת תנאי התאורה על מנת לאפשר ראייה, כמו לדוג' הארת חפצי המטרה בתנאי תאורה חשוכים למחצה. השימוש שלהם בראייה מוגבל ולא עקבי, והם מסוגלים לבצע רק חלק מהפעילויות המערכות ראייה. לדוגמא הם מראים קשר עין לא רציף, מקבעים מבט במצבים מאד מותאמים, ומזהים פנים או חפצים גם ע"י שימוש לאופנויות חושיות אחרות. בקרה חזותית הנה קשה ביותר ללא שימוש באופנויות חושיות אחרות.

בסביבה החזותית ושימוש בציוד מותאם ו/או אביזרים טכנולוגיים בכדי לשפר תפקודי ראייה.

רמה IV: משתמש בתפקודי ראייה בסביבות מאוד מותאמות, אך מבצע רק חלק מהפעילויות המערבות ראייה.

ילדים ברמה IV יכולים להשתמש

בראייה כאשר הם נתמכים באופן

משמעותי בהתאמות, למרות זאת

השימוש שלהם בראייה אינו עקבי, הם

מבצעים חלק מהפעילויות המערבות

ראייה ולעיתים קרובות הם משתמשים

באופנויות חושיות אחרות כדי לעזור

ליזום ולשמר בתפקודי ראייה.

הבחנות בין רמה IV לרמה V

ההבדל בין רמות IV ל- V הינו היכולת של הילד לבצע חלק מפעילויות המערבות ראייה בתנאי שהוא נתמך מאוד ע"י התאמות. ילדים ברמה IV לפעמים משתמשים בתפקודי ראייה במידה והם נתמכים בסביבה מאד מותאמת בנוסף לשימוש באופנויות חושיות אחרות (שמיעה, מגע, וכו'). ילדים ברמה V בדרך כלל אינם מבצעים פעילויות המערבות ראייה, והם תמיד זקוקים לרמזים של חושים אחרים.

רמה V: אינו משתמש בתפקודי ראייה אפילו

בסביבות מאד מותאמות.

לילדים ברמה V ישנן מגבלות חמורות בפעילויות יום יומיות המערבות ראייה, אפילו כאשר הם נתמכים בהתאמות משמעותיות; הם משתמשים באופן כמעט בלעדי באופנויות חושיות אחרות (שמיעה, מגע וכו').

Reference for VFCS Development:

Baranello, G; Signorini, S; Tinelli, F; Guzzetta, A; Pagliano, E; Rossi, A; Foscan, M; Tramacere, I; Romeo, DMM; Ricci, D; On Behalf of the VFCS Study Group (2020) Visual Function Classification System for children with cerebral palsy: development and validation. Developmental Medicine and Child Neurology , 62 (1) pp. 104-110. DOI: [10.1111/dmcn.14270](https://doi.org/10.1111/dmcn.14270)

Hebrew version:

Rena Chamudot PhD, OTR; Nava Gelkop PT, MSc; Shira Kfir OT, BA; Vardit Kindler OTR, MEd; Sheri Rabino MA, SLP; Sigal Strasser SLP, MA;

האם הילד משתמש בתפקודי
ראיה ברוב הפעילויות
המערבות ראיה?

כן

לא

האם הילד זקוק להתאמות לצורך
שימוש בתפקודי ראיה ברוב
הפעילויות המערבות ראיה?

האם הילד משתמש בתפקודי ראיה
לפחות בחלק מהפעילויות
המערבות ראיה, במידה ונתמך
מאד בהתאמות?

לא

כן

כן

לא

האם הילד זקוק לאסטרטגיות פיצוי
אותן יוזם בעצמו לצורך שימוש
מוצלח בתפקודי הראיה, ברוב
הפעילויות המערבות ראיה?

דרגה III
משתמש בתפקודי ראיה אך זקוק למספר
התאמות (התאמות סביבתיות, ציוד מותאם,
טכנולוגיה מסייעת)

דרגה IV
משתמש בתפקודי ראיה בסביבות מאוד
מותאמות אך מבצע רק חלק מהפעילויות
המערבות ראיה ובד"כ משתמש באופניות
חושיות אחרות (כגון שמיעה, מגע וכד')

דרגה V
אינו משתמש בתפקודי ראיה אפילו
בסביבות מאוד מותאמות ישנן מגבלות חמורות
בפעילויות יומיומיות המערבות ראיה, אפילו כאשר
נתמך בהתאמות משמעותיות, משתמש באופן כמעט
בלעדי באופניות חושיות אחרות

לא

כן

דרגה I

משתמש בקלות ובהצלחה בתפקודי
ראיה יתכן ויהיה מאתגר כשמשמש בראיה
בסביבה חדשה ולא מוכרת ו/או ובפעילות
חדשה ולא מוכרת

דרגה II

משתמש בהצלחה בתפקודי ראיה אך
זקוק לאסטרטגיות פיצוי אותן יוזם
בעצמו כגון תנועות ראש, מצמוץ עיניים,
הצבעה, התאמת המרחק מהמטרה החזותית
וכו',